

УКРАЇНА

(19) UA (11) 94172 (13) C2

(51) МПК (2011.01)

A61K 36/533 (2011.01)

A61K 36/537 (2011.01)

A61K 36/45 (2011.01)

A61K 36/899 (2011.01)

A61P 25/00

A61K 36/53 (2011.01)

A61K 36/288 (2011.01)

A61K 36/31 (2011.01)

A61K 36/34 (2011.01)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

(54) КОМПОЗИЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

1	2
(21) a200913585	чабрець 11-13
(22) 25.12.2009	коріння кульбаби 9,5-13
(24) 11.04.2011	яснотка 9-11
(46) 11.04.2011, Бюл.№ 7, 2011 р.	овес 9,5-13
(72) КЛОЧКОВА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА	меліса 11-13.
(73) КЛОЧКОВА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА	2. Композиція лікарських рослин за п. 1, яка додатково містить пустирник при наступному співвідношенні компонентів в мас. %:
(56) UA 22666 C2, 16.07.2001	адоніс 8-11
UA 46537 A, 15.05.2002	хміль 10-13
(57) 1. Композиція лікарських рослин, яка містить хміль та мелісу, яка відрізняється тим, що додатково містить адоніс, вереск, шавлію, душицю, чабрець, яснотку, пустирник, коріння кульбаби та овес при наступному співвідношенні компонентів в мас. %:	вереск 8-11
адоніс 9-11	шавлія 8-11
хміль 11-13	душиця 10-13
вереск 9-11	чабрець 10-13
шавлія 9-11	коріння кульбаби 8,5-13
душиця 11-13	яснотка 8-11
	овес 8,5-13
	меліса 10-13
	пустирник 9-11.

Винахід відноситься до галузі медицини, а саме до фармакології, і може застосовуватись для лікування початкових неврозів, неврастенії, при болях у ділянці серця, спазмах шлунково-кишкового тракту, стенокардії, при безсонні, при ослабленні пам'яті, істерії, при інтенсивній розумовій праці, при клімактеричних порушеннях та інших психологічних, серцевих та неврологічних захворюваннях.

Часто при неврологічних захворюваннях використовуюється валеріана. Вона випускається у вигляді настоянки та таблеток, що містять сухий екстракт валеріани. [Заявка на винахід Російської Федерації № 2005137528/13, опубл. 10.06.2007].

Проте при постійному застосуванні валеріани у пацієнта розвивається відчуття пригніченості, тривоги, знижується концентрація уваги, можуть з'являтися головні болі.

Відомий седативний засіб «Фітосед», що включає екстракти суміші шишок хмелю, квітів глоду, листків меліси, суміші кореневища з коренями ехінацеї, кореневища з коренями синюхи, траву полину звичайного, траву собачої кропиви, який приймають внутрішньо по 1 чайній ложці (5 мл) у невеликій кількості води 3-4 рази на день і 1 раз - перед сном, [патент України №28670 А, опублікований 16.10.2000, бюл. № 5.]. При тривалому використанні цього засобу у пацієнта може розви-

(13) C2

(11) 94172

(19) UA

ватись алергічна реакція на ехінацею, у зв'язку з чим пацієнт буде змушений припинити таке використання.

За найближчий аналог обрано засіб Ново-Пасит, що включає сухий екстракт лікарських рослин таких як валеріана лікарська, меліса лікарська, звіробій продірявлений, глід звичайний, пасифлора інкарната, хміль звичайний, бузина чорна та гвайфенезин. Такий засіб може відпускатись у вигляді таблеток покритих оболонкою біло-зеленого кольору, овальної форми, з роздільною рискою, або як розчин для прийому внутрішньо сиропоподібного виду, прозорий або злегка замутнений, червоно-коричневого кольору, з характерним запахом і смаком. [Ново-Пассит інформація о препарате http://www.mosmed.ru/docv/Viidal_docs/drug_info_4022.asp]

Недоліком такого засобу є те, що за рахунок звіробію у пацієнта можливе підвищення артеріального тиску, неприємні відчуття в області печінки та підшлункової залози. У зв'язку з цим він має обмежену сферу використання, адже протипоказаний гіпертонікам, людям похилого віку та людям із захворюваннями печінки та підшлункової залози.

В основу винаходу поставлено завдання створити таку композицію лікарських трав, в якій за рахунок зміни компонентів лікарських трав розширюється сфера її застосування, а саме забезпечується можливість її прийому гіпертонікам, людям похилого віку та людям із захворюваннями печінки та підшлункової залози.

Поставлене завдання вирішується тим, що композиція лікарських рослин, яка містить хміль та мелісу, відповідно до винахідницького задуму додатково містить в якості компонентів адоніс, вереск, шавлію, душицю, чабрець, яснотку, пустирник, коріння кульбаби та овес при наступному співвідношенні в мас %:

адоніс 9-11,
хміль 11-13,
вереск 9-11,
шавлія 9-11,
душиця- 11-13,
чабрець 11-13,
коріння кульбаби 9,5-13,
яснотка 9-11,
овес 9,5-13,
меліса 11-13.

Квітки яснотки багаті слизом, містять дубильні речовини, ефірну олію, до 0,72% аскорбінової кислоти, алкалоїди, холін, гістамін, тирамін, флавоноїди - кверцімерітрін, кверцетин-5-глюкозид, ізокверцітрін, 3-глюкозид-кемпферол; 0,14 % сапонінів; хлорогенову і галлову кислоти. Трава яснотки містить аскорбінову кислоту, каротин, ефірне масло, алкалоїдоподібну речовину ламіін, гіркоти, флавоноїди - кверцетин, кемпферол, ізокверцітрін, астрагалін; кавову, р-кумарову і ферулову кислоти; в кореневих частин знайдені вуглеводи - стахіоза, вербаскоза, седогептулеза і сахароза. Препарати яснотки володіють заспокійливою, беззаспокійливою, протисудомною, кровозупиняючою, тонізуючою, жовчогінною, ранозаживляючою і про-

тизапальною діями. Завдяки своїм заспокійливим і тонізуючим властивостям яснотку корисно використовувати при безсонні і неврозах (неврастенії, істерії).

[Яснотка белая. <http://www.greenmed.ru/cat/97>].

Адоніс (горицвіт) використовується як серцевий засіб при пороках серця, захворюваннях м'яза серця і емфіземі легенів. Він розширює судини, що живлять серце, і судини, що забезпечують кров'ю нирки. Застосування горицвіту призводить до покращення діяльності серця, що в свою чергу призводить до усунення задишки, зникнення або зменшення набряків, уповільнення пульсу, збільшення добової кількості сечі і поліпшенню загального самопочуття хворих [А - Лекарственные растения и их применение / Адонис веченный (горицвет, чернопорка. <http://narodnaya-medicina.com/posts/20%D0%90%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%81-%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5%oD0%BD%00%BD%D0%B8%D0%B9--%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%86%D0%B2%D0%B5%D1%82--%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%BA%D0%B0-.html>]

Овес відрізняється оптимальним процентним співвідношенням вуглеводів, білків, жирів і вітамінів комплексу В (40 % крохмалю, 11-18 % білка, 4-6,5 % жирів). Вітаміни групи В, які є у вівсі, грають важливу роль в функціонуванні нервової системи, відновлюють ритм серцевої діяльності. [Овес. Лечебные и целебные (лечебные) свойства овса. Чем полезен овес. Лечение овсом. Отвар овса. <http://www.inmoment.ru/beauty/health-body/useful-properties-products-ol.html>]

Вереск містить багато кислоти, дубильні речовини, крохмаль, каротин, солі кальцію, натрію, калію, фосфору. Препарати з цієї рослини заспокоюють нервову систему. У народній медицині вереск використовують при простудах, бронхітах, ревматизмі, кашлі. Призначають його також при нервових розладах. [Вереск, лечение вереском. <http://www.v miretrav.ru/travi/veresk.html>]

Суцвіття і листя шавлії містять ефірну олію (0,3-0,5%), флавоноїди, органічні кислоти, вітаміни Р, РР, гіркоти, алкалоїди, дубильні й інші речовини. Насіння містить до 20 % білка, у корінні є кумарин. Препарати шавлії володіють протизапальною, кровозупиняючою, відхаркувальною, протимікробною і заспокійливою діями. Підвищують артеріальний тиск у гіпотоніків, посилюють мікроциркуляцію крові, сприяють поступовому відновленню функцій мозку після інсульту. [Шалфей, лечение шалфеем. <http://www.v miretrav.ru/travi/shalfey.html>]

Душиця звичайна містить ефірну олію, до якої входять тимол, корвалол, сесквітерпени, дубильні і флавонові речовини, жирну олію, аскорбінову кислоту, гіркоти, фітонциди. Вона має високу антибактеріальну активність, діє заспокійливо на центральну нервову систему, нормалізує діяльність шлунково-кишкового тракту і підсилює перистальтику кишечника, має жовчогінну, протизапальну та сечогінну дії. Препарати душиці призначають при неврозах, істерії, безсонні, епілепсії, гіпертонічній хворобі, атеросклерозі, при невротичних ска-

гах в клімактеричний період, спазмах шлунка та кишечника, атонії кишечника, хронічних гастритах, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, захворюваннях печінки і жовчного міхура. Душицю застосовують при бронхітах, пневмонії, бронхоектазів, бронхіальній астмі як сильний потогінний і відхаркувальний засіб. [Душица обыкновенная, <http://narmed.ru/travnillc/othark/dushica/>]

Чебрець містить ефірну олію, головні компоненти якої тимол і карвакрол, що мають антисептичні і фунгіцидні властивості. Крім того, виявлені флавоноїди, що мають спазмолітичну дію, дубильні речовини, камедь, олеанолову і урсолову кислоти, смоли, жири, глікозид евгенола та інші речовини. Чебрець застосовується при різноманітних хворобах: при бронхітах і туберкульозі легенів, болі в животі, безсонні, при грудній болі, як протигарячковий засіб внутрішньо та для загоєння ран та виразок зовнішньо. Чебрець використовується при поганому травленні, здутті в кишечнику, як кровоочисний сечогінний і глистогінний засіб. [Богородская трава. <http://narmed.ru/travnik/othark/timian/>]

Коріння кульбаби містить тритерпенові сполучення, інулін до 20 %, каучук - 3 %, β -ситостерин, жирну олію, що містить гліцериди кислот такі як пальмітинової олеїнової, лінолевої, мелісової та церотинової. Кульбаба діє як загальнозміцнюючий засіб при недокрів'ї та астенії, тонізує і заспокоює нервову систему, знижує рівень холестерину в крові. Кульбабу рекомендують використовувати при неврозах, безсонні та атеросклерозі. Вона покращує апетит, нормалізує травлення, застосовується при хронічних захворюваннях шлунка і кишечника. [Е. А. Ладыгина, «Травник для всех», Фирма Мосгорпечать, 1993, 288 с]

Можливий варіант виконання композиції лікарських рослин Композиція лікарських рослин, яка містить наступні компоненти при наступному співвідношенні в мас %:

адоніс 8-11,
хміль 10-13,
вереск 8-11,
шавлія 8-11,
душиця 10-13,
чабрець 10-13,
коріння кульбаби 8,5-13
яснотка 8-11,
овес 8,5-13,
меліса 10-13,
пустирник 9-11

Запропоновану композицію готують наступним чином.

Попередньо кожен лікарську рослину настоюють на 70% спирту при співвідношенні сухої сировини:

екстрагент 1:10 відповідно після цього фільтрують і змішують у вказаних пропорціях.

Спосіб застосування:

1. 20 г подрібненого збору залити двома склянками окропу, прокип'ятити 5 хвилин, охолодити, процідити і віджати. Прийняти протягом дня за три прийоми за 30 хв. до їди або через 1-1,5 год. після їди.

2. У випадку настоянок приймати по 10 мл суміші на 0,5 склянки води 3 рази в день за 30 хв. до їди або через 1-1,5 год. після їди.

Протипоказання: Індивідуальна підвищена чутливість до окремих компонентів рослинної сировини.

Приклад 1. композицію готують як вказано вище при мінімальному співвідношенні компонентів в мас %:

адоніс 9,
Хміль 11,
вереск 9,
шавлія 9,
душиця -11,
чабрець 11,
коріння кульбаби 9,5,
яснотка 9,
овес 9,5,
меліса 11.

Приклад 2. Композицію готують як вказано вище при максимальному співвідношенні компонентів в мас %:

адоніс 11,
хміль 13,
вереск 11,
шавлія 11,
душиця 13,
чабрець 13,
коріння кульбаби 13,
яснотка 11,
овес 13,
меліса 13.

Приклад 3. Композицію готують як вказано вище при оптимальному співвідношенні компонентів в мас %:

адоніс 10
хміль 12
вереск 10
шавлія 10
душиця - 12
чабрець-12
коріння кульбаби 12
яснотка 10
овес 12
меліса 12

Запропонована композиція лікарських рослин має широкий спектр дії, зокрема застосовується для лікування початкових неврозів, неврастенії, при болях у ділянці серця, спазмах шлунково-кишкового тракту, стенокардії, при безсонні, при ослабленні пам'яті, істерії, при інтенсивній розумовій праці, при клімактеричних порушеннях та інших психологічних, серцевих та неврологічних захворюваннях.

